

חוויה בשולחן שבת

לפרשת כי תשא

צאת שבת	כניסת שבת
18:23	17:10 ירושלים
18:25	17:26 תל אביב
18:24	17:18 חיפה
18:24	17:30 באר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו ל**חוויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת, אחד לכל סעודה. הראשון עוסק בשאלה מדוע נותנים דוקא מחצית השקל. השני עוסק בשאלה מה היה חטא בני"ע בעגל? האם התכוונו לעבוד ע"ז? השלישי בשאלה מה ראה אהרון, שגרם לו לבנות את המזבח?

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי', לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

סעודה ראשונה מדוע ציוותה התורה לתת מחצית השקל?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

התורה ציוותה: "זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעָבֵר עַל הַפְּקָדִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ" [ל, יג] בשאלת השאלה: **מדוע ציוותה התורה לתת מחצית השקל?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב מה משמעותו של מטבע חצוי, שאינו שלם.
2. נסביר לילדים מה משמעותה של תרומת היחיד לחברה.
3. נמקד אותם לחשוב על סמיכות ציווי מחצית השקל לחטא העגל.

שלב
2

לאחר מכן נשיב את התשובות* שלפניכם:

- **מדרש תנחומא:** "על שחטאו בשש שעות, בחצי היום, יתנו מחצית השקל שהוא ששה גרמיסין. רבי יוחנן אמר: על שעברו על עשרת הדברות, לפיכך יתן כל אחד ואחד עשרה גרה שהוא מחצית השקל. רשב"ל אמר: לפי שמכרו בכורה של רחל בעשרים כסף ונטל כל אחד ואחד מטבע, לפיכך יתן כל אחד ואחד מטבע".
- **רא"ש:** "למה ציווה על מחצית השקל, לא פחות ולא יותר? ויש לומר, לפי ששקל עולה בגימטריה 'נפש' והקב"ה ברחמיו מטה כלפי חסד ומכפר על עוון חצי הנפש, ואם כן היה מחצית השקל כופר פדיון על חצי הנפש".
- **כלי יקר:** הצטוו לתת שקל בקוץ לשנים הואיל ובמעשה העגל גרמו שבירת הלוחות לשנים.
- **רש"י הירש:** ללמדנו שתרומתו של היחיד, גם אם תהיה שלמה בתכלית, לעולם לא תוכל להיות דבר שלם. פעולתו של יחיד היא רק מקצת דבר. כדי שפעולתו תהיה שלמה, יש צורך גם בהתמסרות אחרים, שנדרשים לתרום למען הדבר השלם.

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

- **לשאל את המשתתפים:** מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה,** תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו. **מומלץ להתמקד בתשובת רש"י הירש, ולהרחיב על תרומתו של היחיד לחברה ולכלל.**

שלב
4

*לתשובות נוספות ניתן לעיין בספרי 'תורתך שאלתי'

לקבלת העלון 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה'
למייל Office@shaalti.co.il או לטלפון 052-9453811

לקבלת "טעימות" מספרי 'תורתך שאלתי' שלחו את המילה 'דוגמא'

חוויה בשולחן שבת

לפרשת כי תשא

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי', לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות
סעודה שניה **מה היה חטא בנ"י בעגל? האם התכוונו לעבוד ע"ז?**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

בחטא העגל כתוב: "וַיֵּרָא הָעָם כִּי בָשָׁשׁ מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן הָהָר וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הָעֵלְנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מָה הָיָה לוֹ" [לב, א].
נשאלת השאלה: **מה היה חטאם? האם התכוונו לעבוד עבודה זרה?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון את הילדים לחשוב מדוע אמרו זאת לאהרון.
2. נמקד אותם לחשוב האם יתכן לחשוד באהרון שהתכוון לעבודה זרה.
3. נציע שיחשבו, מדוע אהרון הציע להם, כפי שכתוב בפסוקים הבאים.

שלב
2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות* שלפניכם:

גישות הסוברות שלא התכוונו לעבודה זרה

- **רש"י:** "אלהות הרבה איוו להם". לא התכוונו לעבוד ע"ז, רק רצו מנהיג, במקום משה.
- **אבן עזרא:** מעשה העגל לא היה עבודה זרה. לא יתכן לומר שאהרון, קדוש השם, שיעבוד או יסייע לעבודה זרה. הם רצו דמות רוחנית, שתחבר אותם לשכינה.
- **רש"י הירש:** לא התכוונו לעבוד ע"ז. מטרתם 'אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ', בנימוק 'כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ מוֹכִיחִים בְּצוּרָה בְּרוּרָה שֶׁלֹּא הָיָה כֵּאֵן מַעֲשֵׂה ע"ז בְּמוֹבֵן הָרָגִיל, כְּלוּמָר, מַעֲשֵׂה שֶׁל בְּגִידָה בַּה'. לדידם מעשה ידי אהרן היה אמור לבוא במקום משה, לא במקום ה'.

שלב
3

גישות הסוברות שהתכוונו לעבודה זרה

- **רשב"ם:** ביקשו סוג של עבודה זרה, שיוזעים להגיד את העתיד להתרחש.
- **ספורנו:** "אלה יהיו אצלך אלהים, שתתפלל אליהם בכל צרכך, ואותם תעבוד להשיג חפצך". מנוסח דבריהם משמע שעבדו עבודה זרה.

תשובה ל"מיטיבי לכת":

הנצי"ב מוולוז'ין: אהרון התכוון לשם שמים, אולם היו כמה שנעשה להם עיוות וקלקול גדול מהמעשה. הם האמינו שהקב"ה מסר את הצורה העליונה, שהוא כח שור, שעושה בעצמו, וזו עבודה זרה ממש.

שלב
4

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות**

- בקצרה,** תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.
- נקודה להדגשה:** 1. **כוונות ומחשבות שיוצאות לפועל באופן שונה מהמתוכנן והרצוי.**
2. **חשיבותו ומקומו של המנהיג בחיי העם.** להשליך על "אמונת חכמים".

שלב
5

מעוניינים להפיץ באזורים את עלוני 'חוויה בשולחן שבת' המודפסים?

2 שלחו את המילים 'עלון מודפס' למייל Office@shaalti.co.il או לטלפון 052-9453811

חוויה בשולחן שבת

לפרשת כי תשא

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי', לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

סעודה שלישית **מה ראה אהרון, שגרם לו לבנות את המזבח?**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כתוב: "וַיֵּרָא אֶהֱרֹן וַיְבֹן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אֶהֱרֹן וַיֹּאמֶר..." [לב, ה] נשאלת השאלה: **מה ראה אהרון, שגרם לו לבנות את המזבח?**

שלב
1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נכוון לחשוב, האם הוא רצה לסייע לבנ"י לשוב בתשובה.
2. נכוון את הילדים לחשוב ממה חשש אהרון, כשבנ"י ביקשו מנהיג.
3. נמקד אותם לחשוב על תחושת אהרון, לאחר שגרם לבנ"י לתקלה.

שלב
2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות* שלפניכם:

- **סנהדרין ז ע"א:** "מה ראה? אמר ר' אלעזר: ראה חור שזבוח לפניו, אמר: אי לא שמענא להו, השתא עבדו לי כדעבדו בחור, ומיקיים בי 'אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא', ולא הויא להו תקנתא לעולם. מוטב דליעבדו לעגל, אפשר הויא להו תקנתא בתשובה".
- **רש"י:** "שהיה בו רוח חיים... וראה שהצליח מעשה שטן, ולא היה לו פה לדחותם לגמרי... ועוד ראה ואמר: מוטב שיתלה בי הסירחון ולא בהם, ועוד ראה ואמר אם הם בונים אותו המזבח, זה מביא צרור וזה מביא אבן, ונמצאת מלאכתן נעשית בבת אחת, מתוך שאני בונה אותו ומתעצל במלאכתי, בין כך ובין כך משה בא".
- **אבן עזרא:** "ששלמה מלאכת העגל מהרה".
- **בכור שור:** ראה שבנ"י טעו, וסבר שהם עלולים למנות להם מנהיג אחר. כדי להטעותם ולדחותם בנה מזבח ואמר שמחר יחגגו, כשמשו ישוב.
- **אלשיך:** אהרן ראה שהערב רב החלו להמריד את בני ישראל כנגד הקב"ה, שכביכול לא העלה אותם ממצרים וכפרו בדיבור הראשון מעשרת הדברות. מחשש שיחטיאום גם בדיבור השני 'לא תשתחוה', שישתחוו לעגל, בנה מזבח, 'וַיְבֹן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו'. הוא התכוון להספיק לבנותו שלא יוצאו לפועל את תכניותיהם.
- **מלבי"ם:** כשראה שנכשלו על ידו ביקש לתקן ובנה מזבח לה' והכריז שהחג יהיה מחר לא היום (שידע שמחר ירד משה מההר), ולא לע"ז, אלא רק לה'.

שלב
3

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות**

בקצרה, תוך הבנה - מה למדנו כאן ואיזה ערכים קיבלנו.

נקודות להדגשה: 1. תשובה, תיקון תקלה או חטא שעושה אדם, כפי שעשה אהרון לכפר על חלקו בעגל. **2. רצון וצורך למנוע מאחר לחטוא או ולהחטיא.**

שלב
4

שאלות נוספות להרחבה

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

1 **כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנּוּ אִישׁ כֶּכֶר נַפְשׁוֹ לַה' [ל, יב]**
מה משמעותה של נשיאת ראש?

2 **וּמִשֶּׁה יָקַח אֶת הָאֶהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה הָרְחֵק מִן הַמִּחֲנֶה [לג, ז]**
מדוע משה עשה זאת?

3 **וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה... שְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת לַחַת אֶכָּן כְּתָבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים [לא, יח]**
מדוע הלוחות היו עשויות מאבן?

4 **וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה... וְעַתָּה הוֹרֵד עֲדִיךָ מֵעֲלֶיךָ... [לג, ה]**
מאחר שמעצמם הסירו 'עֲדִיךָ', מדוע הורה לו ה' 'הוֹרֵד עֲדִיךָ מֵעֲלֶיךָ'?

5 **וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם אִישׁ אֶל יֵרֵא בְּכָל הָהָר... [לד, ג]**
מדוע החמיר בלוחות האחרונות יותר מבראשונות?

מעוניינים בעלון חויה בשולחן שבת? סרקו

וַיֹּאמֶר אִם נָא מִצַּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי יְלֹךְ
נָא אֲדֹנִי בְּקִרְבִּנוּ כִּי עִם קֶשֶׁה עֹרֶף הוּא
וְסִלְחָתָ לַעֲוִנֵנוּ וְלַחֲטָאתֵנוּ וְנַחֲלֵתֵנוּ [לד, ט]
מדוע משה רבינו ציין שעם ישראל קשה עורף, והרי זה קטרוג כנגדם, בניגוד גמור לרצונו שהקב"ה ימחול להם?

מבאר הרב דסלר, שאכן מידת קשה עורף היא מעלה גדולה מאוד. **קשה עורף** - זה אומר להיות נאמן לקב"ה בקיום התורה והמצוות בכל מצב. משה רבינו נימק מדוע לטענתו הקב"ה צריך לסלוח להם. הוא טען בפני הקב"ה, שאמנם עם ישראל חטאו פעם אחת, אבל בעצמותם הם עם קשה עורף ויישארו נאמנים לה' ולתורתו בכל זמן ובכל מצב ולא ייכנעו לשום קושי או גזירה, אלא ימשיכו בעקשנות לקיים את התורה עם כל הקשיים, ומעלה כזאת אינו בנמצא בשום אומה אחרת פרט לעם ישראל, ולכן ראוי לסלוח להם.

זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֶבֶר עַל הַפְּקָדִים... [לי, ג]
רש"י: "זה יתנו - הראה לו כמין מטבע של אש ומשקלה מחצית השקל ואומר לו: כזה יתנו".
מה רמז הקב"ה למשה בהראותו לו מטבע של 'אש' דווקא?
לאש יש תכונה מיוחדת, שאם משתמשים בה בזהירות, יש בה תועלת רבה - להאיר ולחמם, לבשל ולאפות וכיו"ב. מאידך אם משתמשים בה בלא זהירות, היא שורפת וגורמת להרס וחורבן.
זהו רמז לממונו של כל אדם (אשר מזה נצטוו ישראל לתת מחצית השקל), אם האדם נזהר להשתמש בממונו כרצון הבורא, הוא זוכה להביא תועלת רבה בממונו - על ידי תמיכה בעניים ובנצרכים ובמוסדות תורה וחסד. אך אם אינו נזהר, הוא עלול לגרום נזקים גדולים בממונו ולתת אותם למקומות שאין רוח חכמים נוחה מהם, או אפילו שייתנם למקומות הגונים, אך יעשה זאת בפנים זועפות ויאבד את זכותו ויגרום נזק גדול לעצמו.
אדם צריך להיזהר שממונו יגרום לריבוי אורה ולא להרס וחורבן.

לקבלת העלון 'חויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חויה'
למייל Office@shaalti.co.il או לווטסאפ 052-9453811

4 לקבלת "טעימות" מספרי 'תורתך שאלתי' שלחו את המילה 'דוגמא'